

Polvijärven kunnan omistajaohjaus Siun sotelle

Kunnanhallitus 20.06.2022 § 139
86/06.00.00/2022

Omistajaohjauskokous 27.4. 2022

Siun sote kutsui koolle omistajaohjauskokouksen henkilöstön palkkaharmonisointiin liittyvässä asiassa 27.4. 2022. Siun soten ja henkilöstöjärjestöjen välinen palkkaerimielisyys oli tullut vireille keväällä 2021 ja tuloksettomien paikallisneuvottelujen jälkeen siirtynyt keskusneuvotteluun kuntatyönantajan ja henkilöstöjärjestöjen välillä lokakuussa 2021. Tuolloin arvioitiin, että palkkaharmonisoinnin kustannukset Siun sotelle voisivat olla vuosina 2020-2022 yhteensä jopa 55 – 60 miljoonaa euroa. Omistajaohjauskokouksessa kunnat eivät antaneet Siun sotelle neuvotteluvaltuutta palkkaharmonisoinnista sopimiseksi. Tämä johtui siitä, että Siun soten ja kuntien piikkipalkka-päätöksiin liittyvä selvittelytyö oli tuolloin vielä pahasti kesken. Toisaalta kyseisessä kokouksessa ei ollut vielä tietoa siitä, avustaako valtio jollakin tavalla kuntia tai Siun sotea palkkaharmonisointiin liittyvässä ongelmassa.

Kokouksessa todettiin, että palkkaharmonisointiin liittyvää selvitystyötä jatketaan yhteistyössä Siun soten kanssa ja pyritään selvittämään piikkipalkkoihin liittyvät perusteet. Samalla todettiin, että poliittista vaikuttamista valtion suuntaan ongelman ratkaisemiseksi kuntien kannalta kestäväällä tavalla jatketaan. Kunnat antoivat myös yksimielisen omistaja-ohjauksen Siun sotelle Siun työterveys Oy:n ja Tikkamäen vuokra-asunnot kiinteistöosakeyhtiön myymisestä.

Palkkaharmonisointi

Pohjois-Karjalan kunnat, eli Siun sotelle henkilöstöä luovuttaneet organisaatiot, ovat kevästä 2022 lähtien olleet tietoisia palkkaharmonisaationeuvotteluista ja niiden tilanteesta. Kunnat ovat siitä lähtien olleet aktiivisesti mukana selvittämässä tehtäväkohtaisten palkkojen taustoja ja perusteita yhteistyössä Siun soten kanssa. Tämän työn tuloksena on saatu merkittävästi lisätietoa kärkipalkkojen perusteista. Selvityksen aikana kunnista on löytynyt dokumentoituja perusteita ja päätöksiä tuolloin kunnissa olleiden työntekijöiden Siun sotea korkeammille palkoille. Huomattavan suuri osuus piikkipalkoista johtuu siitä, että kunnissa olleet työntekijät ovat olleet vaativammassa tehtävässä kunnissa kuin sittemmin Siun sotessa. Kun henkilön työtehtävät ovat liikkeenluovutuksen yhteydessä tai sen jälkeen muuttuneet alhaisempaan tehtävän vaatimustasoon, on palkkaus jäänyt useissa tapauksissa tarkistamatta uuden tehtävän mukaiselle tasolle. Osassa tapauksista kunnissa on ollut hieman Siun sotea korkeammat tehtäväkohtaiset palkkatasot, jotka ovat liikkeenluovutuksen yhteydessä siirtyneet Siun sotelle. Näiden tehtävien osalta tilannetta ei enää saada korjattua, koska muutokset ovat tapahtuneet jo vuosia aiemmin. Osa piikkipalkoista on jo ennen liikkeenluovutusta PKSSK:n aikana. Selvityksissä on löydetty myös sellaisia perusteltuja syitä piikkipalkoille, jotka alentavat todennäköisesti merkittävästi palkkaharmonisoinnin kustannuksia.

Selvitystyössä saadun lisätiedon perusteella käsitys on tarkentunut mahdollisista perustelluista palkkatasoista, joille tehtäväkohtaisia palkkoja voidaan harmonisoida eri hinnoitteluisia ja tehtävien vaativuuden arvioinnin tasoilla. Selvitystyö on tällä hetkellä vielä osittain kesken. Kunnanjohtajakokouksessa 16.6. on todettu, että kunnilla on yhä tahtotila

edelleen jatkaa selvitystyötä nopealla aikataululla, koska lisätiedon perusteella pystyttäisiin yhteisesti työnantaja- ja työntekijäosapuolten kanssa selvittämään ja tunnistamaan tehtävien vaativuuteen perustuen palkkatasot, joille tehtäväkohtaiset palkat on perusteltua harmonisoida.

Kunnat kunnioittavat ja haluavat noudattaa periaatetta, että yhtä vaativista tehtävistä on maksettava sama tehtäväkohtainen palkka. Kunnat ovat myös tietoisia siitä, millaisia neuvotteluratkaisuja valtakunnallisesti sote-organisaatioiden palkkaharmonisaationeuvotteluissa on saavutettu. Aiemmat työtuomioistuimen ratkaisut ovat olleet kuntatyönantajan kannalta kielteisiä. Näyttää siltä, että Siun soten palkkaharmonisoinnin käsittelyn päätyminen työtuomioistuimen ratkaistavaksi ei ole tarkoituksenmukaista.

Edellä kerrottuihin seikkoihin viitaten kunta toivoo, että aloitettuja keskusneuvotteluja jatketaan ja asioihin pyritään aktiivisesti saamaan neuvotteluratkaisu niin palkkojen harmonisoinnin tasoon kuin takautuvaan aikaan liittyen.

Palkkaharmonisoinnin talousvaikutukset

Palkkaharmonisoinnin talousvaikutuksia kunnille on arvioitu Pohjois-Karjalan talousjohdon kuntafoorumissa ja kunnanjohtajakokouksessa. Palkkaharmonisointiin liittyvissä selvityksissä on löydetty perusteltuja syitä osalle piikkipalkoista. Tämän johdosta palkkaharmonisoinnin arvioitu vuosikustannusvaikutus on laskenut noin 15-16 miljoonaan euroon vuodessa aikaisemmasta 20 miljoonasta eurosta vuodessa. Siun sote tulee tekemään pakollisen varauksen tilinpäätökseensä vuodelle 2022, jos neuvottelutulosta työnantajan ja henkilöstöjärjestöjen välillä ei saada tehtyä kuluvan vuoden aikana. Siun soten tekemä pakollisen varauksen kirjaus johtaa siihen, että omistajakuntien katettavaksi tuleva alijäämä kasvaa vastaavasti. Tämän alijäämän kunnat joutuvat maksamaan kuntayhtymän purkautuessa vuodenvaihteessa, jolloin kuntien sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannukset kasvavat vastaavasti.

Kun otetaan huomioon Siun soten talousennusteen mukainen 15 miljoonan euron alijäämä palkkaharmonisointikustannusten lisäksi ja kuntayhtymään jo aiemmin muodostunut alijäämä, voidaan todeta, että lähes kaikki omistajakunnat vajoavat alijäämäisiksi vuonna 2022. Jos palkkaharmonisoinnin kustannuksia ei pystytä kirjaamaan siten, että ne eliminoituvat tulevien vuosien valtionosuuslaskennan pohjista, merkittävä osa vaikutuksista tulee olemaan kuntatalouksien kannalta pysyviä. Polvijärven kunnan kannalta vaikutukset alentavat vuoden 2022 tilinpäätöstulosta noin 1,0 - 1,8 miljoonaa euroa riippuen siitä, millaista takautuvaa aikaa palkkaharmonisoinnille laskelmissa käytetään. Arvioinnin tarkentumiseksi olisi tarkoituksenmukaista aloittaa neuvottelu henkilöstöjärjestöjen kanssa ja pyrkiä saamaan käsitys siitä, millaisesta takautuvuudesta työntajapuolen ja henkilöstöjärjestöjen kesken on mahdollista sopia.

Siun soten omaisuuden myyminen

Syksyllä 2021 käydyissä omistajaohjausneuvotteluissa Siun soten omistajat antoivat omistajaohjauksen Siun sotelle Siun Työterveys Oy:n ja Tikkamäen vuokra-asunnot kiinteistöosakeyhtiön myymisestä. Polvijärven kunta toteaa omistajaohjauksenaan, että Siun soten on kiirehdittävä syksyn omistajaohjauskokouksessa annetun ohjauksen mukaisesti kyseisten omistusten myymistä siten, että omaisuuden realisoimiseen liittyvät prosessit on saatu asianmukaisesti loppuun saatettua ennen kuntayhtymän purkautumista ja hyvinvointialueen toiminnan alkamista.

Omistajaohjaus

Polvijärven kunta toivoo, että Siun soten ja kuntien yhteistyössä tekemää palkkaharmonisointiin liittyvää selvitystyötä jatketaan tiedon tarkentamiseksi ja palkkaharmonisointikustannuksen täsmentämiseksi. Kunta pitää tarkoituksenmukaisena sitä, että aloitettua keskusneuvottelua jatketaan oikeiden palkkaharmonisointitasojen löytämiseksi. Palkkaharmonisoinnin takautuvuuden sopimisen ajanjaksosta päättäminen vaatisi uuden Siun soten ja kuntien välisen omistajaohjauskokouksen, jota kunta pyytää Siun sotea valmistelemaan elokuuksi. Samassa omistajaohjauskokouksessa toivotaan käytävän läpi Siun soten omaisuuden myynnin tilanne.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa Siun sotelle esittelytekstin mukaisen omistajaohjauksen palkkaharmonisointiin ja kuntayhtymän omaisuuden myyntiin liittyen ja esittää uuden omistajaohjauskokouksen järjestämistä elokuussa 2022.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.